

УДК 351.746:343.3/.7(477)

Демчик Надія Петрівна

*кандидат юридичних наук, доцент,
старший викладач кафедри адміністративної діяльності
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького*

Demchyk Nadiia

*Candidate of Legal Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer of the Department of Administrative Activities
National Academy of the State Border Service of Ukraine
named after Bohdan Khmelnytskyi
ORCID: 0000-0001-7480-7753*

Барановський Вячеслав Володимирович

*слухач
Національної академії Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького*

Baranovskyi Vicheslav

*Student of the Department of Administrative Activities
National Academy of the State Border Service of Ukraine
named after Bohdan Khmelnytskyi
ORCID: 0009-0004-9036-7304*

СИСТЕМА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА СЛУЖБОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В ДПСУ: ШЛЯХИ ПРОТИДІЇ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

SYSTEM OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL CONTROL OVER OFFICIAL ACTIVITIES IN THE SBSU: WAYS TO COMBAT OFFENCES

***Анотація.** Вступ.* Дослідження актуальне через необхідність забезпечення національної безпеки України в умовах воєнно-політичної нестабільності та зростання викликів у сфері прикордонного контролю. Недосконалість механізмів адміністративно-правового контролю в діяльності Державної прикордонної служби України сприяє правопорушенням, корупції та зниженню довіри до влади, що вимагає системного вдосконалення для гарантування дисципліни та стабільності суспільства.

Мета. Метою є дослідження сучасного стану адміністративно-правового контролю в ДПСУ, виявлення проблем протидії правопорушенням та обґрунтування шляхів удосконалення системи з урахуванням національного законодавства.

Матеріали і методи. Застосовано діалектичний метод для оцінки динаміки контрольних механізмів, систематизацію для аналізу нормативних джерел та логіко-структурний підхід для побудови дослідження. Використано законодавство України, внутрішні акти ДПСУ та наукові праці, що забезпечило обґрунтованість висновків.

Результати. Встановлено недоліки нормативно-правової бази та організаційних механізмів контролю в ДПСУ, зокрема фрагментарність законодавства, низьку цифровізацію та формальність розслідувань. Виявлено типові правопорушення (корупція, перевищення повноважень) та запропоновано оновлення процедур і впровадження цифрових інструментів.

Перспективи. Подальші дослідження можуть зосередитися на адаптації міжнародного досвіду до українських реалій, розробці цифрових

платформ контролю з використанням штучного інтелекту та вдосконаленні антикорупційних механізмів для підвищення ефективності ДПСУ.

Ключові слова: адміністративно-правовий контроль, правопорушення, прикордонна служба, дисциплінарна відповідальність, антикорупційна політика, службова діяльність.

Summary. *Introduction. The study is relevant due to the need to ensure the national security of Ukraine in the conditions of military-political instability and growing challenges in the field of border control. The imperfection of administrative and legal control mechanisms in the activities of the State Border Service of Ukraine (SBSU) contributes to offenses, corruption and a decrease in trust in the authorities, which requires systematic improvement to guarantee discipline and stability of society.*

Purpose. The purpose is to study the current state of administrative and legal control in the SBSU, identify problems in combating offenses and justify ways to improve the system taking into account national legislation.

Materials and methods. The dialectical method was used to assess the dynamics of control mechanisms, systematization for the analysis of regulatory sources and a logical-structural approach to building the study. The legislation of Ukraine, internal acts of the SBSU and scientific works were used, which ensured the validity of the conclusions.

Results. The shortcomings of the regulatory framework and organizational control mechanisms in the State Border Guard Service of Ukraine were identified, in particular, the fragmentation of legislation, low digitalization and formality of investigations. Typical offenses (corruption, abuse of authority) were identified and the updating of procedures and the introduction of digital tools were proposed.

Discussion. Further research may focus on adapting international experience (EU, USA) to Ukrainian realities, developing digital control platforms using artificial intelligence and improving anti-corruption mechanisms to increase the efficiency of the State Border Guard Service of Ukraine.

Key words: *administrative and legal control, offenses, border guard service, disciplinary liability, anti-corruption policy, official activities.*

Постановка проблеми. Актуальність дослідження зумовлена важливістю забезпечення національної безпеки України в умовах складної воєнно-політичної ситуації та посилених викликів у сфері прикордонного контролю. Службова діяльність персоналу Державної прикордонної служби України (ДПСУ), що здійснюється у безпосередньому контакті з громадянами та перетином державного кордону, вимагає ефективного та системного адміністративно-правового контролю, спрямованого на запобігання та виявлення правопорушень, корупційних проявів і зловживань.

Недостатня ефективність існуючих механізмів контролю, недосконалість правового регулювання та процедурних аспектів призводять до виникнення правопорушень, які підривають авторитет державної влади та знижують довіру населення до правоохоронних органів. Вивчення шляхів удосконалення системи адміністративно-правового контролю дозволить сформулювати практичні рекомендації щодо посилення правової дисципліни, оптимізації контрольних процедур та зменшення кількості службових правопорушень серед персоналу ДПСУ, що є важливою передумовою забезпечення безпеки та стабільності українського суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання адміністративно-правового контролю в системі державного управління України та, зокрема, у сфері діяльності ДПСУ, знайшли своє відображення в низці наукових

досліджень, нормативно-правових актів та аналітичних доповідей, що окреслюють як теоретичні, так і практичні аспекти проблематики протидії правопорушенням у сфері публічної служби. Зокрема, у працях таких дослідників, як Гринько Р., Демчик Н., Мота А. [2], Курилюк Ю. [8], Кузьмич М. [10], Трофіменко О. [13], акцентується увага на інституційних основах адміністративного контролю, його принципах, механізмах реалізації та ролі у забезпеченні законності та відповідальності у сфері публічного управління.

Значний внесок у дослідження проблематики адміністративного контролю зробили автори, які спеціалізуються на питаннях військової служби та оборонного сектору. Наприклад, у працях Гаврік Р., Демчик Н. [1], Кушнір І. [9], Мейко О. [12] висвітлюється важливість упровадження систем управління якістю в оборонних структурах, а також необхідність чіткого регламентування внутрішніх процедур нагляду й дисциплінарного провадження. Таким чином, огляд наукових джерел та нормативно-правових актів свідчить про існування багатогранної бази знань, яка дозволяє не лише теоретично обґрунтувати доцільність удосконалення адміністративно-правового контролю в ДПСУ, а й окреслити реальні шляхи трансформації системи на основі кращих національних і міжнародних практик.

Метою статті є дослідження сучасного стану системи адміністративно-правового контролю за службовою діяльністю в Державній прикордонній службі України, виявлення основних проблем у сфері протидії правопорушенням та обґрунтування напрямів її удосконалення з урахуванням національного законодавства.

Завдання дослідження:

– дослідити нормативно-правову базу, яка регламентує здійснення контролю за службовою діяльністю прикордонного персоналу;

- визначити основні суб'єкти, форми, методи та напрями адміністративного контролю в системі ДПСУ;
- охарактеризувати типові адміністративні правопорушення, що трапляються в практиці прикордонної служби;
- проаналізувати ефективність існуючих механізмів контролю та виявити організаційні й правові недоліки в системі протидії правопорушенням;
- обґрунтувати шляхи вдосконалення системи адміністративно-правового контролю.

Матеріали і методи. У процесі підготовки статті використано низку наукових методів, які забезпечили комплексність, об'єктивність і наукову обґрунтованість висновків.

1) Діалектичний метод дозволив розглядати систему адміністративно-правового контролю в Державній прикордонній службі України в динаміці її розвитку, враховуючи взаємозв'язок між службовими процесами, зовнішніми загрозами безпеці держави та еволюцією нормативно-правового регулювання. Завдяки цьому методу було встановлено залежність між ефективністю правового нагляду та рівнем дисципліни, а також виявлено суперечності в нормативній базі, які знижують результативність контролю.

2) Метод систематизації та оцінювання застосовувався для аналізу й упорядкування нормативно-правових джерел, які регламентують функціонування ДПСУ, у контексті запобігання правопорушенням. Цей метод дав змогу структурувати існуючі механізми адміністративного нагляду, класифікувати типові правопорушення та здійснити критичне оцінювання ефективності чинної системи контролю за службовою діяльністю персоналу прикордонної служби.

3) Метод логіко-структурної будови забезпечив послідовну побудову дослідження: від теоретичного обґрунтування понятійного апарату до

формулювання практичних рекомендацій з удосконалення контролюючих механізмів. Завдяки цьому методу було досягнуто логічної узгодженості між метою дослідження, його завданнями, аналізом правозастосовної практики та формуванням висновків.

Виклад основного матеріалу. Адміністративно-правовий контроль у діяльності ДПСУ є однією з ключових форм державного нагляду, яка спрямована на забезпечення законності, дисципліни, дотримання прав і свобод громадян під час виконання завдань із захисту державного кордону. Сутність адміністративно-правового контролю полягає у здійсненні уповноваженими органами державної влади систематичного спостереження та перевірок щодо виконання посадовими особами та персоналом ДПСУ вимог чинного законодавства, посадових інструкцій та інших нормативних актів, що регулюють їхню службову діяльність.

В українській юридичній науці поняття «адміністративно-правовий контроль» трактується як особлива форма реалізації виконавчо-розпорядчих функцій держави, метою якої є попередження, виявлення та усунення порушень адміністративного законодавства, що прямо впливає на рівень забезпечення національної безпеки та громадського порядку на державному кордоні. Контроль як форма діяльності базується на чітких правових механізмах, закріплених у законодавстві, і має на меті не лише виявлення та усунення правопорушень, а й створення умов для їх профілактики, запобігання корупції та інших негативних явищ у службовій діяльності прикордонників [7].

Нормативно-правова база здійснення контролю в Державній прикордонній службі України є досить розгалуженою та включає як загальнодержавні, так і спеціалізовані нормативно-правові акти. Серед ключових документів слід виділити Закон України «Про Державну прикордонну службу України», який визначає загальні принципи діяльності ДПСУ, функції та завдання прикордонної служби, а також встановлює

повноваження щодо здійснення контролю за службовою діяльністю її співробітників. Важливе значення мають також Кодекс України про адміністративні правопорушення, Закон України «Про запобігання корупції», внутрішні нормативні документи та накази Адміністрації ДПСУ, які детально регламентують порядок проведення контрольних заходів та відповідальність за вчинення адміністративних правопорушень [8].

Адміністративно-правовий контроль базується на принципах законності, об'єктивності, неупередженості, системності, гласності та відповідальності. Ці принципи є фундаментальними та забезпечують ефективність та прозорість контрольних процедур, їх відповідність конституційним гарантіям прав і свобод людини і громадянина. Функціонально адміністративно-правовий контроль у ДПСУ спрямований на забезпечення виконання завдань із охорони державного кордону, підтримання високого рівня дисципліни та службової етики серед персоналу, своєчасне виявлення і припинення порушень законодавства, а також створення умов для недопущення корупційних проявів та інших протиправних дій у процесі службової діяльності [14].

У межах функціонування поточної системи державного управління, зокрема в сфері національної безпеки та охорони державного кордону, ключову роль відіграє ефективно організована система адміністративно-правового контролю за службовою діяльністю персоналу Державної прикордонної служби України (ДПСУ), яка покликана не лише гарантувати дотримання законності в процесі виконання службових обов'язків прикордонниками, а й забезпечити високий рівень організаційної дисципліни, прозорість діяльності та превентивне протидіяння корупційним та іншим правопорушенням [3].

Організаційна структура адміністративно-правового контролю в ДПСУ побудована за принципом ієрархічної підзвітності та взаємодії між різними рівнями управління, що дозволяє забезпечити як внутрішній

(внутрісистемний) контроль з боку командирів (начальників) та штабних структур, так і зовнішній – з боку вищих органів виконавчої влади, таких як Міністерство внутрішніх справ України, Рахункова палата України, Державна аудиторська служба, Офіс Генерального прокурора та інші спеціально уповноважені суб'єкти. Основною ланкою у здійсненні внутрішнього адміністративного контролю є підрозділи внутрішньої безпеки ДПСУ, а також служби з контролю за дотриманням дисципліни та запобігання правопорушенням, діяльність яких регламентується як внутрішніми нормативними актами (наказами Голови ДПСУ), так і загальнодержавними положеннями, зокрема Законом України «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України» (із застосуванням за аналогією), Законом України «Про запобігання корупції» та іншими актами спеціального призначення [6].

1) Система адміністративно-правового контролю в ДПСУ включає різноманітні види контролю, серед яких виокремлюють: попередній (профілактичний), поточний (оперативний) та подальший (ретроспективний) контроль, кожен з яких має свою функціональну специфіку і реалізується через відповідні організаційно-правові механізми.

2) Форми контролю можуть бути як плановими, коли перевірки проводяться відповідно до затверджених графіків службової інспекції, так і позаплановими – у випадках надходження інформації про можливе правопорушення або за результатами моніторингу поведінки персоналу.

3) Методи адміністративно-правового контролю включають інспектування, службове розслідування, внутрішній аудит, аналіз документації, проведення опитувань, спостереження, перевірки на поліграфі, моніторинг використання службових баз даних, а також інші аналітичні заходи, які відповідають чинному законодавству України та стандартам забезпечення службової етики та законності.

До основних напрямків адміністративного нагляду за службовою діяльністю персоналу ДПСУ належить контроль за дотриманням антикорупційного законодавства (зокрема, статей 45-52 Закону України «Про запобігання корупції» щодо подання декларацій, конфлікту інтересів та обмежень у сумісництві), перевірка наявності та правильності оформлення службових документів, моніторинг відповідності рішень посадових осіб внутрішнім нормативам, дисциплінарний нагляд за дотриманням субординації та виконанням наказів, а також контроль за ефективністю використання матеріально-технічних засобів та бюджетних ресурсів [5]. Особливу увагу приділяють своєчасному виявленню порушень прав людини під час прикордонного контролю, що є критично важливим у світлі міжнародних зобов'язань України у сфері прав людини та міграційного права. Крім того, вагомим напрямом адміністративного контролю є організація профілактичної та роз'яснювальної роботи серед персоналу, спрямованої на формування високої правової культури, нульової толерантності до корупції та усвідомленого виконання службових обов'язків.

Типові адміністративні правопорушення, які фіксуються у службовій діяльності персоналу ДПСУ, охоплюють широкий спектр діянь, починаючи від несвоєчасного або неналежного виконання службових обов'язків, порушення порядку несення прикордонної служби, перевищення службових повноважень, зловживання владою, і завершуючи корупційними правопорушеннями, пов'язаними з вимаганням або отриманням неправомірної вигоди від громадян або суб'єктів господарювання, що перетинають державний кордон. Згідно з даними внутрішніх аналітичних звітів ДПСУ та статистики Національного агентства з питань запобігання корупції, значна частина виявлених правопорушень стосується порушення антикорупційного законодавства, зокрема недекларування активів, конфлікту інтересів, а також

недотримання обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності, що прямо заборонено статтями 25, 28 і 36 Закону України «Про запобігання корупції» [5].

Незважаючи на формальну наявність розгалуженої системи контролю, що передбачає як внутрішньовідомчі, так і зовнішні форми нагляду, ефективність наявних механізмів не завжди відповідає реальним потребам забезпечення правопорядку в прикордонній сфері. Проблемним залишається питання координації між різними контролюючими структурами, недостатня цифровізація процесів виявлення та фіксації правопорушень, а також брак аналітичного супроводу та оцінювання ризиків, пов'язаних з поведінкою персоналу. Крім того, існуючі внутрішні розслідування часто мають формальний характер і не супроводжуються реальними дисциплінарними або адміністративними наслідками. За відсутності дієвої системи мотивації до доброчесної поведінки та ефективного механізму заохочення за добросовісне виконання обов'язків, працівники не відчувають достатньої стимуляції до дотримання норм законодавства. Аналіз також свідчить про низький рівень комунікації між ДПСУ та Національним агентством з питань запобігання корупції у сфері моніторингу декларацій та контролю за дотриманням етичних стандартів.

До головних нормативно-правових проблем у сфері протидії правопорушенням у діяльності ДПСУ слід віднести фрагментарність та застарілість окремих положень законодавства, що регулює діяльність прикордонної служби, відсутність чіткої уніфікації норм, які визначають процедури службових розслідувань та порядок застосування адміністративних санкцій до військовослужбовців. Зокрема, Закон України «Про Державну прикордонну службу України» потребує оновлення в частині, що стосується внутрішньої служби, адміністративної відповідальності та порядку дисциплінарного провадження. В організаційному плані відзначається дефіцит кваліфікованих кадрів у

підрозділах внутрішньої безпеки, обмежений доступ до сучасних аналітичних інструментів, а також перевантаженість функціями контролю, які не дозволяють своєчасно та повною мірою реагувати на новітні виклики, зокрема пов'язані з воєнними ризиками, контрабандною діяльністю та організованою злочинністю на кордоні. Відсутність системного підходу до правового навчання та постійного підвищення кваліфікації також ускладнює ефективну імплементацію принципів доброчесності, професіоналізму та підзвітності у службовій діяльності персоналу ДПСУ [13].

Одним із ключових напрямів реформування системи контролю є необхідність перегляду та оновлення нормативно-правової бази, що регламентує адміністративно-правовий контроль у ДПСУ, з метою її гармонізації з сучасними потребами національної безпеки, європейськими стандартами управління державним сектором та принципами верховенства права. Зокрема, слід ініціювати внесення змін до Закону України «Про Державну прикордонну службу України» щодо врегулювання процедур дисциплінарної відповідальності, внутрішнього аудиту та контролю ефективності службової діяльності [4]. Також потребує вдосконалення нормативна основа, пов'язана із застосуванням інструментів антикорупційної перевірки, з урахуванням положень Закону України «Про запобігання корупції» та практики Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК) [2].

Ефективний адміністративно-правовий контроль потребує не лише оновлення законодавчої бази, а й глибокої трансформації організаційних механізмів, які забезпечують щоденний нагляд за дотриманням законності та службової дисципліни в прикордонних підрозділах. Доцільним є створення незалежних внутрішніх інспекційних органів у структурі ДПСУ з чітко визначеними повноваженнями щодо виявлення, документування та реагування на факти правопорушень. Потрібне також впровадження нових

процедур службового розслідування з чітким алгоритмом дій, таймінгом реагування, а також уніфікацією стандартів оцінювання правопорушень, що дозволить уникнути суб'єктивізму у прийнятті рішень та посилити довіру до контрольних механізмів як з боку персоналу, так і з боку громадськості.

У добу цифрової трансформації особливого значення набуває впровадження електронних інструментів для здійснення контролю, які дозволяють не лише оперативно реагувати на факти можливих порушень, але й проводити аналітичну обробку великих обсягів даних з метою виявлення ризиків та прогнозування можливих зловживань. Йдеться, зокрема, про створення єдиної цифрової платформи внутрішнього моніторингу, що інтегрується з інформаційними системами державного сектору, такими як реєстри НАЗК, Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави, бази даних правоохоронних органів тощо. Використання штучного інтелекту, машинного навчання та технологій предиктивного аналізу дозволить забезпечити новий рівень проактивного контролю, зменшити людський фактор та ризики маніпуляцій, а також сприятиме підвищенню прозорості службових процесів.

Вивчення міжнародного досвіду, зокрема практик країн Європейського Союзу, Сполучених Штатів Америки, Канади та Ізраїлю, свідчить про високу ефективність змішаних моделей контролю, які поєднують елементи зовнішнього незалежного нагляду, внутрішньої служби безпеки та інструментів громадського контролю. Наприклад, у США Управління генерального інспектора Міністерства внутрішньої безпеки здійснює незалежний аудит прикордонної служби з правом відкритого звітування перед Конгресом, тоді як у Канаді діє система громадянських наглядових рад, які мають право проводити власні розслідування інцидентів на кордоні. Адаптація подібних практик в

українських реаліях дозволить не лише підвищити якість нагляду, але й зміцнити довіру суспільства до прикордонних органів.

Отже, удосконалення системи адміністративно-правового контролю в ДПСУ є багатовимірним процесом, що потребує синергії правових реформ, організаційних змін, технологічних інновацій та виваженого використання міжнародного досвіду, спрямованого на забезпечення законності, професійної етики та ефективного функціонування прикордонної служби в умовах сучасних загроз та викликів.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Досліджено теоретико-правові основи адміністративно-правового контролю як інструменту державного управління у сфері безпеки державного кордону, а також його нормативно-правову базу, яка включає законодавчі, підзаконні та внутрішньовідомчі акти, що регулюють процедури контролю, порядок притягнення до відповідальності та заходи реагування на порушення. Проаналізовано організаційно-функціональну структуру контролюючих органів ДПСУ, встановлено, що чинна модель внутрішнього та зовнішнього нагляду відрізняється високою централізацією, недостатньою оперативністю та фрагментарністю координації між різними суб'єктами контролю.

Оцінено ефективність застосування існуючих форм, методів та напрямів адміністративного нагляду за діяльністю персоналу прикордонної служби, зокрема інспектування, службових розслідувань, аудиту та моніторингу дотримання антикорупційного законодавства. Виявлено низку недоліків у практичному впровадженні цих заходів, пов'язаних із відсутністю цифрової інтеграції, формалізмом у проведенні перевірок та низьким рівнем відповідальності за порушення. Обґрунтовано необхідність трансформації підходів до адміністративно-правового контролю в ДПСУ шляхом оновлення законодавчої бази, зокрема внесення змін до Закону України «Про Державну прикордонну службу України» щодо регулювання

внутрішньої дисципліни та контролю, а також інтеграції положень Закону України «Про запобігання корупції» у внутрішні регламенти служби.

Запропоновано практичні рекомендації щодо вдосконалення організаційної моделі контролю, зокрема через створення незалежних інспекційних підрозділів, впровадження цифрової платформи для внутрішнього моніторингу, підвищення аналітичного потенціалу служб внутрішньої безпеки та вдосконалення механізмів оцінки ризиків правопорушень.

Література

1. Гаврік Р., Демчик Н. Проблеми забезпечення адміністративно-правового режиму тимчасово окупованої території України в діяльності прикордонних підрозділів (в контексті наявної практики у справах про адміністративні правопорушення та справах адміністративного судочинства). *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2021. № 67. С. 180-184. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.67.35>.

2. Гринько Р.В., Демчик Н.П., Мота А.Ф. Адміністративно-правові аспекти застосування примусу Державною прикордонною службою України в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2022. № 4. С. 243-246. URL: http://lsej.org.ua/4_2022/56.pdf (дата звернення: 15.03.2025).

3. Про державний кордон України: Закон України від 04.11.1991 № 1777-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12> (дата звернення: 15.03.2025).

4. Про Державну прикордонну службу України: Закон України від 03.04.2003 № 661-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/661-15> (дата звернення: 15.03.2025).

5. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1700-18> (дата звернення: 15.03.2025).
6. Зьолка В. Л. Сучасні підходи до розуміння адміністративно-юрисдикційної діяльності органів Державної прикордонної служби України. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2015. С. 216-222.
7. Ксензюк А. Я. Адміністративно-деліктне законодавство щодо забезпечення прикордонної безпеки України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2021. № 54, том 1. С. 82-85. <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2021.54.1.19>.
8. Курилюк Ю.Б. Державний кордон і правопорядок (законодавство, теорія, практика): монографія. Київ: Дакор, 2020. 446 с.
9. Кушнір І. Інформаційне забезпечення адміністративно-юрисдикційної діяльності Державної прикордонної служби України щодо провадження у справах про адміністративні правопорушення. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького: Журнал. Серія Право*. 2024. Вип. 17(29). С. 134-141. <https://doi.org/10.33098/2078-6670.2024.17.29.134-141>.
10. Кузьмич М.М. Оперативно-чергова служба органу охорони державного кордону: поняття, функції, завдання (організаційно-правовий аспект). *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 12. С. 84-89. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-12/84>.
11. Кушнір Я. О., Вітровчак В. Г. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Держприкордонслужби України в умовах правового режиму воєнного стану. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2023. № 62. С. 35-40. DOI: <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2023.62.7>.
12. Мейко О. В. Особливості реалізації інформаційно-аналітичної діяльності під час підготовки рішень щодо формування організаційно-

штатних структур прикордонних підрозділів. *Інформація і право*. 2020. № 3(32). С. 24-30. <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.3.24>.

13. Трофіменко О. В. Адміністративно-правовий статус Державної прикордонної служби України як суб'єкта сектору безпеки і оборони: поняття та структура. *Наукові записки. Серія: Право*. 2021. № 6. Спецвипуск. Том 2. С. 110-116. URL: <https://cusu.edu.ua/en/nz-pravo-arhiv/586-general-information/naukovi-chasopysy-tdpu/naukovi-chasopysy-pravo/publikatsii/11967-administratyvno-pravovyuy-status-derzhavnoyi-prykordonnoyi-sluzhby-ukrayiny-yak-subyekta-sektoru-bezpeky-i-oborony-ponyattya-ta-struktura> (дата звернення: 15.03.2025).

14. Царенко С. І., Царенко О. М., Савченко О. П. Адміністративно-правове забезпечення прикордонного режиму Державною прикордонною службою України: навч. посіб. Хмельницький.: Видавництво НАДПСУ, 2015. 440 с.

References

1. Havrik, R., Demchyk, N. (2021). Problemy zabezpechennya administratyvno-pravovoho rezhymu tymchasovo okupovanoi terytorii Ukrainy v diyal'nosti prykordonnykh pidrozdiliv (v konteksti naiavnoi praktyky u spravakh pro administratyvni pravoporushennia ta spravakh administratyvnoho sudochynstva) [Problems of ensuring the administrative and legal regime of the temporarily occupied territory of Ukraine in the activities of border units (in the context of current practice in cases of administrative offenses and administrative proceedings)]. *Naukovyi visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Serii: Pravo*, 67, 180-184. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.67.35> [in Ukrainian].

2. Hryn'ko, R. V., Demchyk, N. P., Mota, A. F. (2022). Administratyvno-pravovi aspekty zastosuvannia prymusu Derzhavnoiu prykordonnoiu sluzhboiu Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [Administrative and legal aspects of the use

of compulsion by the State Border Guard Service of Ukraine in martial law]. *Yurydychnyi naukovi elektronnyi zhurnal*, 4, 243-246. URL: http://lsej.org.ua/4_2022/56.pdf. [in Ukrainian].

3. Zakon Ukrainy "Pro derzhavnyi kordon Ukrainy" vid 04.11.1991 № 1777-XII [Law of Ukraine "On the State Border of Ukraine" of November 4, 1991 No. 1777-XII]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12> [in Ukrainian].

4. Zakon Ukrainy "Pro Derzhavnu prykordonnu sluzhbu Ukrainy" vid 03.04.2003 № 661-IV [Law of Ukraine "On the State Border Guard Service of Ukraine" of April 3, 2003 No. 661-IV]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/661-15> [in Ukrainian].

5. Zakon Ukrainy "Pro zapobihannia koruptsii" vid 14.10.2014 № 1700-VII [Law of Ukraine "On Prevention of Corruption" of October 14, 2014 No. 1700-VII]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1700-18> [in Ukrainian].

6. Ziolk, V. L. (2015). Suchasni pidkhody do rozuminnia administratyvno-iurysdyktsiinoi diial'nosti orhaniv Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy [Modern approaches to understanding administrative and jurisdictional activity of the State Border Guard Service of Ukraine]. *Derzhava i pravo. Yurydychni i politychni nauky*, 216-222 [in Ukrainian].

7. Ksenzuk, A. Ya. (2021). Administratyvno-deliktne zakonodavstvo shchodo zabezpechennia prykordonnoi bezpeky Ukrainy [Administrative and delict legislation for ensuring Ukraine's border security]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: Yurysprudentsiia*, 54(1), 82-85. <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2021.54.1.19> [in Ukrainian].

8. Kuryliuk, Yu. B. (2020). Derzhavnyi kordon i pravoporiadok (zakonodavstvo, teoriia, praktyka): monohrafiia [State border and law and order (legislation, theory, practice): monograph]. Kyiv: Dakor. 446 p. [in Ukrainian].

9. Kushnir, I. (2024). Informatsiine zabezpechennia administratyvno-iurysdyktsiinoi diial'nosti Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy shchodo

provadzhennia u spravakh pro administratyvni pravoporushennia [Information support of the administrative-jurisdictional activity of the State Border Guard Service of Ukraine regarding administrative offense proceedings]. *Naukovoinformatsiyni visnyk Ivano-Frankivs'koho universytetu prava imeni Korolia Danyla Halyts'koho: Zhurnal. Serii: Pravo*, 17(29), 134-141. <https://doi.org/10.33098/2078-6670.2024.17.29.134-141> [in Ukrainian].

10. Kuzmych, M. M. (2024). Operatyvno-cherhova sluzhba orhanu okhorony derzhavnoho kordonu: poniattia, funktsii, zavdannia (orhanizatsiino-pravovyi aspekt) [Operational-duty service of the state border guard agency: concept, functions, tasks (organizational and legal aspect)]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, 12, 84-89. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-12/84> [in Ukrainian].

11. Kushnir, Ya. O., Vitrovchak, V. H. (2023). Administratyvno-iurydyktsiina diial'nist' Derzhprykordonsluzhby Ukrainy v umovakh pravovoho rezhymu voiennoho stanu [Administrative and jurisdictional activity of the State Border Guard Service of Ukraine under martial law conditions]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: Yurysprudentsiia*, 62, 35-40. <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2023.62.7> [in Ukrainian].

12. Meiko, O. V. (2020). Osoblyvosti realizatsii informatsiino-analitychnoi diial'nosti pid chas pidhotovky rishen' shchodo formuvannia orhanizatsiino-shtatnykh struktur prykordonnykh pidrozdiliv [Peculiarities of information-analytical activity implementation in the process of decision-making regarding formation of organizational-staff structures of border units]. *Informatsiia i pravo*, 3(32), 24-30. <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.3.24> [in Ukrainian].

13. Trofimenko, O. V. (2021). Administratyvno-pravovyi status Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy yak sub'iekta sektoru bezpeky i oborony: poniattia ta struktura [Administrative and legal status of the State Border Guard Service of Ukraine as a subject of the security and defense sector:

concept and structure]. *Naukovi zapysky. Serii: Pravo*, 6(Spec. issue, vol. 2), 110-116. URL: <https://cusu.edu.ua/> [in Ukrainian].

14. Tsarenko, S. I., Tsarenko, O. M., Savchenko, O. P. (2015). *Administrativno-pravove zabezpechennia prykordonnoho rezhymu Derzhavnoiu prykordonnoiu sluzhboiu Ukrainy: navchalnyi posibnyk* [Administrative and legal support of the border regime by the State Border Guard Service of Ukraine: textbook]. Khmelnytskyi: Vydavnytstvo NADPSU. 440 p. [in Ukrainian].